

Міністерство внутрішніх справ України  
Харківський національний університет внутрішніх справ  
Науковий парк «Наука та безпека»

## **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ**

Збірник тез доповідей  
Міжнародної науково-практичної конференції  
(м. Вінниця, 27 березня 2023 р.)

Вінниця 2023

УДК 336-049.5:346](100)(06)

A43

*Друкується за рішенням оргкомітету  
відповідно до доручення Харківського національного університету  
внутрішніх справ від 18.01.2023 № 2*

A43

Актуальні питання фінансової безпеки : зб. тез доп. Між-  
нар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 27 берез. 2023 р.) / МВС  
України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та без-  
пека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 216 с.

У збірнику опубліковано матеріали конференції, присвя-  
ченої проблемам забезпечення фінансової безпеки та перспек-  
тивам їх вирішення. Матеріали містять обмін результатами на-  
укових досліджень, обговорення актуальних питань правових  
засад діяльності суб'єктів забезпечення фінансової безпеки  
держави, нормативно-правового забезпечення і стану дослі-  
дження фінансової безпеки держав та економіко-правових пи-  
тань організації фінансової безпеки держав. Науковцями висві-  
тлено власне бачення економічних проблем і шляхів вирішення  
потенційних фінансових загроз у період воєнного стану.

Видання призначене для науковців, викладачів, фахівців  
підприємств і представників органів влади, які займаються пи-  
таннями економічного розвитку, студентів.

**УДК 336-049.5:346](100)(06)**

*Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції,  
викладені в авторській редакції з незначними коректорськими прав-  
ками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і  
прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розмі-  
щується у відкритому доступі на сайті Харківського національного  
університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі  
«Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи»,  
а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)*

## ЗМІСТ

|                      |    |
|----------------------|----|
| ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ..... | 12 |
|----------------------|----|

### **СОКУРЕНКО В. В.**

|                                                                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЗАВДАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЩОДО<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ<br>ЯК ЧИННИКА ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 15 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### **БАНДУРКА О. М.**

|                                                                          |    |
|--------------------------------------------------------------------------|----|
| ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ<br>В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 18 |
|--------------------------------------------------------------------------|----|

### **ГУСАРОВ С. М.**

|                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ<br>ДЕПАРТАМЕНТОМ КІБЕРПОЛІЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ<br>УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 21 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### **МОРГУНОВ О. А.**

|                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ<br>БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 25 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### **БОРТНИК С. М.**

|                                               |    |
|-----------------------------------------------|----|
| ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 28 |
|-----------------------------------------------|----|

### **МУЗИЧУК О. М.**

|                                                                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ФІНАНСОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЯК ПІДСТАВА<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ<br>В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 31 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### **БУРДІН М. Ю.**

|                                                                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ<br>ДІЯЛЬНОСТІ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ<br>БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 34 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### **КЛОЧКО А. М.**

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 37 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**БРУСАКОВА О. В.**

|                                                                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ<br>УКРАЇНИ В УМОВАХ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ<br>ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ ..... | 40 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**СЕКЦІЯ 1.**

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ  
ВОЄННОГО СТАНУ**

**АНТОЛ І. В.**

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| ПОЛІТИЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 43 |
|--------------------------------------------------------------|----|

**ВНУКОВА Н. М.**

|                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ДОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ<br>ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ПІД ЧАС<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 45 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**ГОНЧАРЕНКО О. Г.**

|                                                        |    |
|--------------------------------------------------------|----|
| АКТУАЛЬНІ ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ<br>БЕЗПЕЦІ..... | 48 |
|--------------------------------------------------------|----|

**КИРЄЄВА І. В.**

|                                                                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ<br>ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ВНАСЛІДОК ЗЛОЧИННИХ<br>ДІЙ ДЕРЖАВИ-ТЕРОРИСТА, ЯК СКЛАДОВА<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 51 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**КОРОБЦОВА Д. В.**

|                                                                                                  |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ<br>НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 54 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**КРЕТ Ю. М.**

|                                                                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ<br>ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ<br>ОСОБЛИВИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ В УМОВАХ<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 57 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**МАРТИНЕНКО Н. В.**

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ<br>ДЕРЖАВИ ..... | 59 |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**МОВЧАН А. В.**

|                                                                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ<br>ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ У<br>ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ ..... | 62 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**НЕСТОР О. Ю.**

|                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ОСОБЛИВОСТІ ТА НАСЛІДКИ ВПЛИВУ<br>АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ НА ЄВРОПУ ПІД ЧАС<br>РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ МАРШАЛЛА ..... | 65 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**НОВІЧЕНКО А. В.**

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ<br>ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ ..... | 68 |
|----------------------------------------------------------------------------|----|

**SAZANOVA L. S.**

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| CHANGES IN FINANCING THE NATIONAL SECURITY<br>AND DEFENSE SECTOR IN WARTIME ..... | 71 |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|

**CHUKALOV K. E.**

|                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------|----|
| FINANCIAL SECURITY OF THE STATE IN CONDITIONS<br>OF MARTIAL LAW ..... | 73 |
|-----------------------------------------------------------------------|----|

**СЕКЦІЯ 2.**

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ  
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**БАНДУРКА С. С.**

|                                                                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЗАХИСТ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНОЇ<br>ОСОБИ – ПІДПРИЄМЦЯ ЯК СКЛАДОВА<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 76 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>ДАВИДЕНКО Д. О.</b><br>ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В<br>УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 79 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>ЛИМАНЮК А. А.</b><br>ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В<br>УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ..... | 82 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>МАКАРЕНКО О. Ю.</b><br><b>МАКАРЕНКО Н. А.</b><br>ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ<br>ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК ПРИ ПОВЕРНЕННІ ПДВ<br>У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 84 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>ТЕРНИЦЬКИЙ С. М.</b><br>СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ФОРМА<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ ..... | 88 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>ШОРОХ В. Д.</b><br>РОЛЬ РИЗИКО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У<br>ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ УЧАСНИКІВ РИНКУ<br>НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ<br>УКРАЇНИ ..... | 91 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### **СЕКЦІЯ 3.**

#### **ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ**

|                                                                                                            |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>АНАНЬЄВА Є. А.</b><br>ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ<br>ЯК ЧАСТИНИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ..... | 94 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>БЕЗУСИЙ В. В.</b><br>ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 96 |
|-------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                              |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>БОГДАНЮК І. В.</b><br>МІСЦЕ ОКРЕМИХ ВИДІВ СУДОВОЇ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ<br>ЕКСПЕРТИЗИ У ВИЗНАЧЕННІ РОЗМІРУ ШКОДИ ТА ЗБИТКІВ |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| ВІД РУЙНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ УНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ<br>АГРЕСІЇ РОСІЇ..... | 99 |
|------------------------------------------------------------------|----|

**БУГЕРА С. І.**

|                                                                                            |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ<br>БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ..... | 103 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ВОЙЦІХОВСЬКИЙ А. В.**

**КОВАЛЬОВА А. О.**

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ВОЄННІ РЕПАРАЦІЇ ЯК СПОСІБ ПОВОЄННОГО<br>ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ..... | 105 |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ГЕТМАНЕЦЬ О. П.**

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ<br>НЕСТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ КРАЇНИ ..... | 108 |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ГОНЧАРУК О. М.**

**ХМУРІНСЬКИЙ Н. О.**

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА СВІТОВУ ТОРГІВЛЮ<br>ТА ІНВЕСТИЦІЇ..... | 111 |
|-----------------------------------------------------------------|-----|

**ДОНЦОВА О. С.**

**ФЕСЮНІН В. М.**

**ФОКІН Д. І.**

|                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧИХ<br>ДОСЛІДЖЕНЬ ПОСЛУГ У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ<br>ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ..... | 114 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ДРОЗД О. Ю.**

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| ПОВНОВАЖЕННЯ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ<br>БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ..... | 117 |
|-------------------------------------------------------|-----|

**ДУБНИЦЬКИЙ В. П.**

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 120 |
|-------------------------------------------------------------------|-----|

**ЄФРЕМОВ А. О.**

|                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК<br>СИСТЕМОУТВОРЮЮЧОГО ЕЛЕМЕНТА<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 122 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ЖОРНОКУЙ В. Г.**

|                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ<br>АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ ЗА НОВИМ ЗАКОНОМ<br>УКРАЇНИ «ПРО АКЦІОНЕРНІ ТОВАРИСТВА» ..... | 125 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ІВАНОВА О. В.**

|                                                                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ЗМІНИ У ТРУДОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ПІД ЧАС<br>ВОЄННОГО СТАНУ: ОСОБЛИВОСТІ ІСТОТНИХ УМОВ<br>УКЛАДЕННЯ, РОЗІРВАННЯ ТА ЗМІНИ<br>ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ..... | 129 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**ІЛЬНИЦЬКИЙ О. М.**

|                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ<br>ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В УМОВАХ ВІЙНИ<br>РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ..... | 133 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**КАТЕЩЕНОК Д. А.**

**ШКУРОПАЦЬКИЙ О. І.**

|                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ<br>ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ<br>ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ..... | 136 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

**КИРИЧЕНКО Є. В.**

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ<br>В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 140 |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|

**КИРИЧЕНКО Ю. М.**

**ПЕТРОВ В. О.**

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ<br>ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 143 |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|

**КИСИЛЬОВА К. В.**

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 146 |
|------------------------------------------------------------|-----|

**Висновок.** Проблеми фінансово-правового захисту особливих соціальних прав військовослужбовців пов'язані по-перше, з проблемами дефіциту державного бюджету та недосконалістю системи соціального захисту, яка властива для забезпечення реалізації соціальної функції держави, а по-друге, з розподілом бюджетних коштів, розпорядником яких є Міністерство оборони України, наявний обсяг коштів, якого, є безумовно наслідком, розподілу державних видатків, що склалася у бюджетному процесі без врахування особливих соціальних прав військовослужбовців у період воєнного стану. Удосконалення системи соціального захисту військовослужбовців потребує врахування у бюджетному процесі наявного обсягу видатків, зокрема на фінансування соціальних прав військовослужбовців, поширення прав головного розпорядника бюджетних коштів щодо фінансування особливих соціальних прав, а також реформування системи соціального захисту.

#### **Список бібліографічних посилань**

1. Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Закон України №№ 2011-XII від 20. 12. 1991 року // Відомості Верховної Ради України від 14.04.1992 № 15, стаття 190 // URL <https://zakon.rada.gov.ua/la>.

УДК [343:351.98](477)

**Наталія Василівна МАРТИНЕНКО,**

*доктор філософії в галузі публічного управління  
та адміністрування, провідний науковий співробітник  
Національного наукового центру*

*«Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»;*

*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3234-0689>*

## **РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ**

В умовах військової агресії Російської Федерації проти України питання забезпечення економічної безпеки як ніколи набуло першочергового значення та суспільної уваги. Головним аспектом гарантування суспільного та державного добробуту є система економічної безпеки держави.

Академік В. Геєць, один із перших дослідників економічної безпеки держави, розуміє її суть як:

- спроможність національної економіки забезпечити свій незалежний розвиток і утримати стабільність громадянського суспільства та його інститутів, а також достатній оборонний потенціал країни за всіляких несприятливих умов і варіантів розвитку подій;
- здатність української держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз [1, с. 5].

Компонентами економічної безпеки держави є: виробнича, демографічна, енергетична, зовнішньоекономічна, інвестиційно-інноваційна, продовольча, макроекономічна, соціальна, фінансова безпека [2]. Без досягнення фінансової безпеки, яка має визначальний вплив на формування економічної безпеки, майже неможливо вирішити жодне із завдань, що стосуються держави, оскільки саме фінанси – «кров» будь-якої економічної системи. Головною загрозою фінансовій безпеці України на сучасному етапі є російсько-українська війна.

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала повномасштабне вторгнення в Україну – з усіма негативними наслідками та викликами для всіх сфер життя держави. Значно змінилася ситуація в економічній сфері українського суспільства, істотно трансформувалися його окремі складові. Проблема забезпечення економічної безпеки держави сьогодні дорівнює проблемі виживання України. Тому цілком закономірно пов'язувати майбутнє країни з ефективністю системи інструментів протидії економічним загрозам. Загрози ці численні та якісно різноманітні. Однак при всьому своєму різноманітті джерела економічної небезпеки завжди прямо чи опосередковано пов'язані зі злочинністю.

Вважаємо, що саме злочинність стала одним із чинників на користь російським окупантам, тому ефективна протидія цьому явищу, у тому числі й запровадження превентивних заходів, є одним із шляхів до перемоги України. На даний час розслідується понад 16 800 злочинів проти основ національної безпеки [3]. Сьогодні Служба безпеки України разом із колегами по силовому блоку проводить низку масштабних оперативно-слідчих заходів, спрямованих на боротьбу із внутрішнім ворогом. Мова йде про відпрацювання осіб, котрі своїми діями шкодять безпеці держави у різних сферах: зрадників України і агентів російських спецслужб; представників організованої злочинності; посадовців, чиновників і корупціонерів, котрі підривають економіку країни і стабільне функціону-

вання оборонно-промислового комплексу тощо. У рамках відкритих проваджень у різних регіонах України відбуваються десятки обшуків і вручення підозр фігурантам справ [4].

Як відомо, жоден злочин не може бути розкритий без використання спеціальних знань. Однією із форм їх використання є судова експертиза.

Для мінімізації криміналізації країни застосовуються інструменти, що сприяють протидії злочинності. Слід зауважити, що в економічній сфері окреме місце займає судова економічна експертиза, яка є самостійною категорією досліджень експертів, що потребує наявності спеціальних знань у галузі прикладних економічних наук, бухгалтерії, оподаткування, кредитування та інших галузевих знань, зі специфічними складовими предмета, об'єкта, завдань та методів дослідження. Із метою встановлення фактичних даних у конкретному провадженні проводяться також криміналістичні судові експертизи: почеркознавча, трасологічна, дактилоскопічна, зброї та слідів і обставин її використання, лінгвістична експертиза мовлення, технічна експертиза документів, матеріалів, речовин та виробів, відео-, звукозапису та ін. Важливі питання вирішують судово-медичні, судово-психіатричні, судово-психологічні експертизи. В нагоді стають товарознавчі експертизи: машин, обладнання, сировини та споживчих товарів; транспортно-товарознавчі; військового майна, техніки та озброєння. У зв'язку з поширеністю використання Інтернету та соціальних мереж для спілкування, іншого обміну контентом, затребуваною стала комп'ютерно-технічна експертиза.

**Висновок.** Для розкриття злочинів потрібні наукові знання, уміння, досвід, методологія, термінологія, методика, техніка, а також фахівці-науковці, які вміють використовувати цю інтелектуальну зброю у протидії злочинності. Експертні дослідження відповідних матеріалів передбачають застосування експертних методів, які забезпечують високу точність одержаних результатів. Саме судовий експерт може надати органу досудового розслідування чи суду науковий доказ, тобто фактичні дані, які отримано внаслідок науково-дослідної судово-експертної діяльності.

#### **Список бібліографічних посилань**

1. Концепція економічної безпеки України / за ред. В. М. Гесця. НАН України. Інститут економічного прогнозування. К. : Логос, 1999. 56 с.

2. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: затв. наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.

3. Пресконференція Андрія Костіна про роботу прокуратури за рік повномасштабної агресії РФ. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/preskonferenciya-andriya-kostina-pro-roboti-prokuratury-za-rik-povnomasstabnoyi-agresiyi-rf>.

4. СБУ завдає глобального удару по внутрішньому ворогу – Василь Малюк. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-zavdaie-hlobalnoho-udaru-po-vnutrishnomu-vorohu-vasyl-maliuk>.

УДК 343.1:343.9

**Анатолій Васильович МОВЧАН,**

*доктор юридичних наук, професор,*

*професор кафедри оперативно-розшукової діяльності*

*Львівського державного університету внутрішніх справ;*

*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6997-6517>*

## **ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ У ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ**

За оцінками Управління ООН з наркотиків і злочинності (UNODC) щороку відмивається від 2 до 5% світового ВВП, що становить від 715 млрд до 1,87 трильйонів євро щороку. Координація протидії відмиванню злочинних доходів потребує тісної співпраці, зокрема Інтерпол взаємодіє з такими партнерами, як Егмонтська група, що складається з понад 160 підрозділів фінансової розвідки, міждержавна група з розробки фінансових заходів (FATF) і пов'язані з FATF регіональні органи боротьби з відмиванням грошей. Незаконно придбані активи можуть бути заморожені або конфісковані, а винуватці як початкових правопорушень, так і подальшого відмивання грошей притягнуті до відповідальності [1].

Протидія шахрайству, економічним та фінансовим злочинам є також одним із пріоритетів ЄС у боротьбі з тяжкими злочинами та організованою злочинністю в рамках ЕМРАСТ 2022-2025. Зокрема